

The False Consensus Effect: Deconstruction and Reconstruction of an Anomaly*

Dirk Engelmann[†]

Martin Strobel[‡]

August 25, 2004

Abstract

We present a striking example of the deconstruction and reconstruction of an anomaly. In line with previous experiments we show in a one-shot setting that the allegedly robust false consensus effect disappears if representative information is readily available. But the effect reappears if a small cognitive effort is required to retrieve the information. Most subjects apparently ignore valuable information if it is not handed to them on a silver platter. We conclude that the relevance of the false consensus effect depends on the difficulty of the information retrieval and that the underlying mechanism is an information processing deficiency rather than egocentricity. Moreover, we discuss the potential relevance of our findings for other well-known effects like the winner's curse and overconfidence.

Článek prezentuje pozoruhodný příklad rozložení a rekonstrukce anomálie. Pomocí jednorázového uspořádání v souladu s předchozími experimenty ukazuje, že údajně odolný efekt falešného konsensu mizí za předpokladu snadno dostupných reprezentativních informací. Efekt se ovšem znovu objevuje pokud je k vyhledání informací zapotřebí vynaložit byť jen malé kognitivní úsilí. Většina subjektů podle zdání ignoruje hodnotné informace, pokud nejsou předloženy na stříbrném podnosu. Dovojujeme, že platnost efektu falešného konsensu závisí na obtížnosti vyhledání informací a že základním mechanismem jsou nedostatky ve zpracování informací spíše než sebestřednost. Kromě toho diskutujeme i potenciální platnost našich závěrů pro další dobře známé jevy, jako je například prokletí vítězů či přílišná jistota.

Keywords: False Consensus, Information Processing, Anomalies, Experimental Economics
JEL-Classification: C91, D83, D84

*We thank Marlies Ahlert, Andrew Austin, Dan Friedman, Jan Potters, and in particular Andreas Ortmann for helpful comments. Parts of this research were financed by the Deutsche Forschungsgemeinschaft (through Grant No. EN 459/1), METEOR, Maastricht University (through the research programme “kleinschalige stimulerend onderzoek”), and an ESC postdoctoral fellowship from the CERGE-EI Foundation. The financial support is gratefully acknowledged. We are very grateful to the laboratory of experimental economics at the University of Bonn, and in particular to Heike Hennig-Schmidt, for their hospitality.

[†]CERGE-EI, Charles University, Prague and the Academy of Sciences of the Czech Republic, P.O.Box 882, Politických veznu 7, CZ 11121 Prague 1, Czech Republic, phone: +420-224 005 244, e-mail: dirk.engelmann@cerge-ei.cz.

[‡]Department of Economics and International Institute of Infonomics, University of Maastricht, P.O. Box 616, 6200 MD Maastricht, The Netherlands, phone: +31 (0)43 38-83646, fax: +31 (0)43 38-84878, e-mail: Martin.Strobel@infonomics.nl.